

כיצד מרדדין?

שת וירא פותחת בהתגלות אלוהית לאברהם אבינו:

וַיֵּרָא אֱלֹהֵי ה' בְּאֵלֶיךָ מִמְצָאֵי

וְהוּא יֹשֵׁב פְּתַח הָאֵהָל כְּחַם הַיּוֹם. (י"ח, א')

פי מסורת חז"ל, אין בהתגלות זו כל ציווי לאברהם, אלא "ביקור חולים" יסויו לחיבה הגדולה שרוחש הקב"ה לאברהם אהובו:

אמר רבי חמא ברבי חנינא: אותו היום - יום שלישי של מילה של

אברהם היה, וכא הקב"ה לשאל באברהם. (בבא מציעא פ"ו ע"ב)

והיה זה גילוי שכינה אליו למעלה ולכבוד לו... ולא לצוות מצוה

או לדיבור כלל. (ומכ"ו)

הנה, בעיצומו של מפגש אהבה זה, נושא אברהם את עינו:

וַיֵּרָא וְהָיָה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עִלָּיו.

וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לְקִרְאתָם מִפְּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ אֲדָמָה.

נצות הכנסת האורחים קטעה אפוא את הפגישה עם ריבונו של עולם, וחיבה ות אברהם לרדת לעולם המעשה: להתקין את כל צורכי הסעודה לאורחיו.

מזהם נזקק, על פי פירוש זה, לפנות לקב"ה ולבקשו:

אָדוֹנָי, אִם נָא מְצַאֲתֵי לִי בְּעֵינַיִךְ אֵל נָא תַעֲבֹד מְעַל עֵבְדֶיךָ.

פדני רש"י: "והיה אומר לקב"ה להמתין לו עד שירוך ויכניס את האורחים".

לפינו אפוא מסר המהפך את היוצרות וקובע:

גזלה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה. ושבת קכ"ז ע"א

אבל למען השם מדוע גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה? האם ראי להספיק פגישה אישית עם הקב"ה, ולהניח כבודו של מקום למען כבוד בשר ודם?

במנט ראשון, אכן זהו המסר: בעולם הזה חייב אדם לקיים מצוות לפני שהוא

משתעשע בחוויות, ולו גם חוויות רוחניות גדולות.

אדם - לעמל יולד: לחיים של מצוות ומעשים טובים. דווקא אנשים גדולים, הנכספים לקרבת אלוהים, נתבעים, בשעה שלפניהם "מצוה עוברת שאי אפשר

לעשותה על ידי אחרים", לרדת ממדרגתם ולעשות את חובתם בזה העולם.

אבל מאחורי תשובה פשוטה זו מצוי רובד נוסף עמוק ונסתר.

בשעה שהקב"ה נלה אל אברהם ל"ביקור חולים", אין הוא מינה אותו בחוויה החתית גידיא, אלא מגלה לו את מידותיו, ובראשן מידת החסד, הבאה לדי

ביטוי בביקור חולים. עצם גילוי זה טומן בחובו תביעה גדולה מאברהם:

"והולכת בדרךני" - מה הוא רחום - אף אתה היה רחום;

מה הוא גומל חסדים - אף אתה גמול חסדים.

לפיכך, כשנושא אברהם את עינו ורואה את האנשים הניצבים עליו, יודע הוא כי

עליו להפנים את 'השיעור' שלמד, וליישמו הלכה למעשה בהכנסת אורחים.

בעת ריצתו אל אורחיו אין אברהם נפרד אפוא מהקב"ה, אלא אדרבה: מתחבר

לאדיאל האלהי, וזוכה באותה שעה להשראת שכינה מתוך דבקות במידותיו.

בלשון דרשנית, הירדת לעומק פשוטו של מקרא, ניתן לומר:

"גזולה תפוסת אורחים" - הנובעת מתוך - "הקבלת פני שכינה!"

אף בקשתו של אברהם - "אֵל נָא תַעֲבֹד מְעַל עֵבְדֶיךָ" - מתפרשת כתפילה,

לכל תסור ממנו הדבקות בה', גם בשעה שירוד הוא לעשות רצונו בעולם,

ולבל ייפרד מה' יתברך, אף לפי שעה.

הכנסת אורחים בשמחה!

ההבדל בין שתי המדרגות בא לידי ביטוי במידת השמחה.

במדרגה הראשונה, נדרש האדם הנכסף לקרבת אלוהים לכפות על עצמו לעשות

חובתו כנגד רצונו, וכפייה זו קשה לעשותה מתוך שמחה. לעומת זאת, במדרגה

השנית, רץ הוא לקיים את המצוה מתוך דבקות במידותיו יתברך, ומתוך

"מְשַׂכְּנֵי אֲדָמָה לְרִיבְרָה", זוכה הוא לנגילה לנְשַׁמְחָה בְּךָ" (שיר השירים א', ד').

נשים נא לב לדגש שבפרשתנו על ריצתו של אברהם: "וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לְקִרְאתָם...

וַיִּמְחֵד אֲבָרָהָם הָאֵהָל... וְאֵל הַקָּדוֹךְ לִי אֲבָרָהָם... וַיִּמְחֵד לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ".

כל הריצות הללו רדאי באות כדי להזדרז במצנת הכנסת האורחים, לבל ימתונו

אורחיו רעבים וצמאים. אבל אין זו ריצתו של מי שכפאו שד', אלא ריצת

'הבחורים המתענגים במרוצתם'.

אברהם רוקד בדרך אל הבקר, ומוסיף לרקוד כשבידיו המאכלים לאורחיו.

בכך משמח הוא את המקום ומשמח את הבריות, בהראותו להם כי מקבל הוא

אותם מתוך שמחה של מצוה.